

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie I gimnazjum

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- samodzielnie planuje i przeprowadza obserwacje meteorologiczne i astronomiczne,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych .

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru na podstawie map i innych źródeł,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania środowiska przyrodniczego Ziemi,
- rozwiązuje zadania astronomiczne,
- opisuje podział Ziemi na strefy czasowe,
- wyjaśnia powstawanie wiatrów stałych i zmiennych,
- rozpoznaje typ klimatu na podstawie klimatogramu,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga powyżej 87% punktów możliwych do zdobycia

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia związki przyczynowo- skutkowe,
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ziemi,
- odczytuje główne cechy klimatu z wykresów lub tabel,
- sprawnie posługuje się współrzędnymi geograficznymi i pojęciami geograficznymi,
- porównuje treści map geograficznych,
- oblicza wysokość górowania Słońca w dniach równonocy oraz dniach przesileni,
- wymienia i wyjaśnia konsekwencje pośrednie i bezpośrednie ruchów Ziemi,
- opisuje warstwy wnętrza Ziemi,
- klasyfikuje skały,
- wskazuje związki między ruchami płyt litosfery i rozmieszczeniem pasm górskich, trzęsień Ziemi i czynnymi wulkanicznymi,
- opisuje formy rzeźby powstałe w efekcie działalności wody, wiatru, grawitacji,
- opisuje strefy roślinne Ziemi,
- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,

- potrafi określić główne cechy Ziemi jako planety oraz jej miejsca w Układzie Słonecznym- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów zachodzących w atmosferze, hydrosferze i litosferze,
- opisuje klimat regionu w którym znajduje się szkoła,
- podaje przykłady prostych związków przyczynowo – skutkowych,
- wykonuje wykres na podstawie danych liczbowych,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- obserwuje, rozpoznaje i nazywa zjawiska przyrodnicze,
- wymienia przyczyny zmian długości dnia i nocy,
- oblicza wysokość względną i bezwzględną punktów,
- wymienia przykłady form erozyjnych i akumulacyjnych,
- wymienia krajobrazy strefowe i astrefowe,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi wymienić planety Układu Słonecznego, podać różnice między ruchem obrotowym i obiegowym Ziemi,
- potrafi wymienić sfery Ziemi,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- tylko z pomocą nauczyciela jest w stanie określić współrzędne geograficzne,
- na pytanie dotyczące mapy, pogody i klimatu, krajobrazów, kontynentów odpowiada jedynie z pomocą nauczyciela,
- jest mało aktywny na lekcji,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi opisywać pogody,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie II gimnazjum

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- porównuje cechy społeczno – gospodarcze regionów świata na podstawie danych statystycznych i map ,
- wykazuje się znajomością tradycji i kultury wybranych regionów świata,
- analizuje przyczyny konfliktów etnicznych i religijnych,
- uzasadnia konieczność racjonalnej gospodarki surowcami mineralnymi,
- wyjaśnia przyczyny specjalizacji produkcji przemysłowej wybranych państw świata,
- wyjaśnia przyczyny dużej liczby endemitów w Australii,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia związki przyczynowo- skutkowe na obszarze wybranych regionów świata
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego kontynentów,
- odczytuje główne cechy klimatu z wykresów lub tabel,
- podaje przykłady współzależności środowiska przyrodniczego i sposobów gospodarowania na obszarze poszczególnych kontynentów,
- wielostronnie charakteryzuje cechy społeczno – gospodarcze kontynentów za pomocą map tematycznych,
- sprawnie posługuje się poznaną terminologią i mapami,
- wymienia rekordowe wielkości niektórych obiektów geograficznych,
- wyjaśnia przyczyny migracji ludności Ameryki,
- ocenia stan rolnictwa i przemysłu poszczególnych kontynentów,
- rozpoznaje cechy nowoczesnej gospodarki,
- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne kontynentów,
- w stopniu zadowalającym potrafi samodzielnie korzystać z mapy,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze wybranych regionów świata,
- opisuje cechy rolnictwa krajów Afryki,
- określa znaczenie wód artezyjskich w gospodarce Australii,
- wymienia rodzaje zasilania rzek,
- korzystając z danych statystycznych porównuje wskaźniki poziomu gospodarczego poszczególnych krajów Europy,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne kontynentów,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,

- tylko z pomocą nauczyciela jest w stanie określić współrzędne geograficzne,
- na pytania dotyczące mapy, pogody rozmieszczenia ludności odpowiada jedynie z pomocą nauczyciela,
- jest mało aktywny na lekcji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać map tematycznych
- nie posiada umiejętności opisywania głównych cech społecznych i gospodarczych wybranych regionów,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie III gimnazjum

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru świata na podstawie map i innych źródeł,
- charakteryzuje poziom rozwoju społeczno – gospodarczego i struktury gospodarki Polski na podstawie danych statystycznych,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- wymienia cechy wiatrów lokalnych w Polsce,
- opisuje problemy demograficzne Polski czasów współczesnych,
- wymienia aktualne problemy rynku pracy w Polsce,
- wyjaśnia zmiany struktury gałęziowej przemysłu Polski,
- ocenia znaczenie polskiej strefy ekonomicznej na Morzu Bałtyckim,
- wymienia polskie organizacje ochrony przyrody,
- planuje wycieczkę krajoznawczą do wybranej krainy geograficznej,
- wymienia główne kierunki rozwoju gospodarczego powiatu , w którym mieszka,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,

- dostrzega, nazywa i wyjaśnia problemy społeczne i gospodarcze w Polsce,
- sprawnie posługuje się pojęciami geograficznymi,
- potrafi wymienić i opisać krainy geograficzne Polski.
- porównuje treści map geograficznych,
- oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową polski,
- porównuje cechy rzeźby poszczególnych pasów ukształtowania powierzchni Polski,
- wyjaśnia wpływ mas powietrza na kształtowanie się pogody i klimatu w Polsce,
- wymienia atrakcje i bariery osadnicze występujące na terenie Polski,
- klasyfikuje usługi,
- ocenia znaczenie turystyki w rozwoju społecznym i gospodarczym kraju,
- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów gospodarczych i społecznych w Polsce,
- charakteryzuje Polskę pod względem gospodarczym i społecznym,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wskazuje na mapie złoża oraz miejsca eksploatacji najpowszechniej wykorzystywanych w gospodarce surowców mineralnych w Polsce,
- przedstawia za pomocą map zróżnicowanie klimatyczne Polski,
- opisuje za pomocą mapy rozmieszczenie głównych typów gleb Polski,
- opisuje rozmieszczenie mniejszości narodowych i religijnych na terenie Polski,
- wymienia funkcje lasów w przyrodzie i gospodarce,
- wyjaśnia powstawanie kwaśnych opadów,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- wskazuje główne cechy ukształtowania Polski,
- wskazuje na mapie kraje sąsiadujące z Polską,
- wymienia termiczne pory roku,
- lokalizuje na mapie główne rzeki,
- wymienia nazwy województw i ich stolicy,
- wskazuje na mapie Polski obszary najgęściej i najsłabiej zaludnione,
- wymienia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce,
- opisuje , korzystając z mapy rozmieszczenie złóż surowców energetycznych w Polsce,
- wymienia rodzaje usług,
- wymienia formy ochrony przyrody w naszym kraju,
- opisuje położenie Morza Bałtyckiego,
- jest mało aktywny na lekcji,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,

- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi wskazać głównych cech ukształtowania Polski,
- nie potrafi wymienić problemów społecznych i gospodarczych współczesnego świata,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie III gimnazjum

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru świata na podstawie map i innych źródeł,
- charakteryzuje poziom rozwoju społeczno – gospodarczego i struktury gospodarki Polski na podstawie danych statystycznych,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- wymienia cechy wiatrów lokalnych w Polsce,
- opisuje problemy demograficzne Polski czasów współczesnych,
- wymienia aktualne problemy rynku pracy w Polsce,
- wyjaśnia zmiany struktury gałęziowej przemysłu Polski,
- ocenia znaczenie polskiej strefy ekonomicznej na Morzu Bałtyckim,
- wymienia polskie organizacje ochrony przyrody,
- planuje wycieczkę krajoznawczą do wybranej krainy geograficznej,
- wymienia główne kierunki rozwoju gospodarczego powiatu , w którym mieszka,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia problemy społeczne i gospodarcze w Polsce,
- sprawnie posługuje się pojęciami geograficznymi,
- potrafi wymienić i opisać krainy geograficzne Polski.
- porównuje treści map geograficznych,
- oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową polski,
- porównuje cechy rzeźby poszczególnych pasów ukształtowania powierzchni Polski,
- wyjaśnia wpływ mas powietrza na kształtowanie się pogody i klimatu w Polsce,
- wymienia atrakcje i bariery osadnicze występujące na terenie Polski,
- klasyfikuje usługi,
- ocenia znaczenie turystyki w rozwoju społecznym i gospodarczym kraju,

- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów gospodarczych i społecznych w Polsce,
- charakteryzuje Polskę pod względem gospodarczym i społecznym,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wskazuje na mapie złoża oraz miejsca eksploatacji najpowszechniej wykorzystywanych w gospodarce surowców mineralnych w Polsce,
- przedstawia za pomocą map zróżnicowanie klimatyczne Polski,
- opisuje za pomocą mapy rozmieszczenie głównych typów gleb Polski,
- opisuje rozmieszczenie mniejszości narodowych i religijnych na terenie Polski,
- wymienia funkcje lasów w przyrodzie i gospodarce,
- wyjaśnia powstawanie kwaśnych opadów,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- wskazuje główne cechy ukształtowania Polski,
- wskazuje na mapie kraje sąsiadujące z Polską,
- wymienia termiczne pory roku,
- lokalizuje na mapie główne rzeki,
- wymienia nazwy województw i ich stolicy,
- wskazuje na mapie Polski obszary najgęściej i najsłabiej zaludnione,
- wymienia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce,
- opisuje, korzystając z mapy rozmieszczenie złóż surowców energetycznych w Polsce,
- wymienia rodzaje usług,
- wymienia formy ochrony przyrody w naszym kraju,
- opisuje położenie Morza Bałtyckiego,
- jest mało aktywny na lekcji,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi wskazać głównych cech ukształtowania Polski,
- nie potrafi wymienić problemów społecznych i gospodarczych współczesnego świata,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych z geografii:

- wypowiedzi ustne (materiał z trzech ostatnich lekcji) : 3-6 pkt
- kartkówki (materiał z trzech ostatnich lekcji) : 5-10 pkt
- sprawdziany podsumowujące działy 15-30 pkt
- zadania domowe: 2-5 pkt
- praca w grupach (parach) : 2-5pkt
- aktywność na lekcjach : plusy z aktywności – pięć plusów = jeden punkt do licznika (można otrzymać jeden plus na jednej lekcji)
- zadania dodatkowe(dla chętnych) – punkty do licznika maksymalnie 3 pkt przy jednym zadaniu

w semestrze

Nauczyciele geografii:

mgr Barbara Góral-Kozioł

mgr Robert Kagan

mgr Piotr Krempa